

COMENTARIS A LES MESURES LABORALS ESTABLERTES AL REIAL DECRET LLEI
8/2020, DE 17 DE MARÇ DE MESURES URGENTS EXTRAORDINÀRIES PER FER FRONT
A L'IMPACTE ECONÒMIC I SOCIAL DEL COVID-19

Foment valora positivament els articles relatius a l'àmbit laboral que estableixen una sèrie de modificacions normatives i mesures de caràcter temporal que poden coadjuvar a reduir els efectes negatius que la situació excepcional derivada del Covid-19 estan provocant a les empreses i les persones treballadores.

Respecte als ERTOS per força major i per causes econòmiques, tècniques, organitzatives i de producció que s'hagin de realitzar com a conseqüència de la situació actual s'han establert una sèrie de mesures proposades per patronals i sindicats com la concreció d'una sèrie de supòsits derivats del Covid-19 que habiliten i justifiquen els procediments d'ERTOS de força major, es redueixen els terminis en el procediment d'ERTOS per causes econòmiques, tècniques, organitzatives i de producció, l'informe de la Inspecció de Treball tindrà caràcter potestatiu, s'exoneren les cotitzacions empresarials durant els períodes de suspensió de contractes o de reducció de jornades, es contempla l'accés a la prestació d'atur sense disposar del període de carència, millores en l'accés pels fixes discontinus, i no es computa el temps de percepció de la prestació d'atur a efectes de consumir els períodes màxims de percepció, com a mesures més rellevants.

Respecte als treballadors per compte pròpia o autònoms, es contempla la percepció d'una prestació extraordinària per cessament d'activitat durant un mes ampliable, en tot cas, fins el darrer dia del mes en que finalitzi l'estat d'alarma, en el supòsit que es prorrogui i tingui una duració superior al mes, en els supòsits de suspensió de l'activitat o de reducció, al menys, en un 75% de la seva facturació.

El temps de percepció s'entendrà com a cotitzat i no reduirà els períodes de prestació per cessament d'activitat als que el beneficiari pugui tenir dret en el futur.

D'altra banda, s'estableixen mesures per afavorir la cura de familiars davant la concurrència de circumstàncies excepcionals mitjançant adaptacions i/o reduccions de la jornada laboral.

Igualment, es promou el treball a distància quan sigui possible i per facilitar la seva ràpida implementació es permet l'autoavaluació pel propi treballador, donant així compliment a l'obligació d'efectuar l'avaluació de riscos laborals.

ARTICLES RELATIUS A L'ÀMBIT LABORAL DEL REIAL DECRET LLEI

Art. 5 Caràcter preferent del treball a distància

Es promou el treball a distància, si és tècnicament i raonablement possible. Per facilitar-ho, s'entendrà complida l'obligació d'efectuar l'avaluació de riscos, amb caràcter excepcional, mitjançant una autoavaluació realitzada voluntàriament pel treballador. (Es recull, per tant, la proposta de l'Acord patronal-sindical).

Art. 6 Dret d'adaptació de l'horari i reducció de jornada

S'estableixen mesures per afavorir la conciliació laboral, mitjançant el dret dels treballadors per compte d'altri que acreditin deures de cura a persones dependents per les circumstàncies excepcionals relacionades amb la prevenció de l'extensió del COVID-19 a accedir a l'adaptació o reducció de la seva jornada, amb la consegüent disminució proporcional del salari.

A l'art. 34.8 de l'ET ja es regula el dret a l'adaptació de la durada i distribució de la jornada de treball, en l'ordenació del temps de treball i en la forma de prestació, inclosa la prestació del seu treball a distància, per a fer efectiu el dret de les persones treballadores a la conciliació de la vida laboral i familiar.

El que suposa aquesta mesura és, amb caràcter excepcional, generar aquest dret per a les persones que acreditin deures de cura respecte del cònjuge o parella de fet, així com respecte dels familiars per consanguinitat fins al segon grau de la persona treballadora.

En relació a la reducció de la jornada, s'aplica el que s'estableix en l'art. 37.6 i 7 de l'ET.

Excepte per les peculiaritats que s'exposen a continuació:

- La reducció de jornada especial no requerirà cap preavís (el punt 7 de l'art. 37 de l'ET estableix un preavís de 15 dies excepte força major).
- La reducció de jornada no estarà limitada en el seu gaudi per un percentatge mínim ni màxim de la jornada, podent arribar fins i tot al cent per cent de reducció (l'article 37.6 de l'ET estableix com a límit de reducció entre 1/8 i 1/2 de la jornada).
- En el supòsit establert en l'article 37.6 segon paràgraf no serà necessari que el familiar que requereix atenció i cura no exerceixi activitat retribuïda.

Art.17 Prestació extraordinària per cessament d'activitat per als afectats per declaració de l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19.

Es contempla aquesta prestació de caràcter extraordinària i excepcional i durada limitada d'un mes ampliable fins a la finalització de l'estat d'alarma, per dos supòsits concrets (la normativa reguladora d'aquesta matèria preveu supòsits i una sèrie de requisits amplis i complexos en relació a l'acreditació de la causa que dona lloc a la cessació de l'activitat, i per tant, a la prestació):

- Suspensió de l'activitat o;
- Quan la seva facturació en el mes anterior a què se sol·licita la prestació es vegi reduïda, al menys, en un 75 per cent en relació amb la mitjana de facturació del semestre anterior.

En aquesta prestació de caràcter extraordinari no s'exigeix període de carència, tampoc s'exigeix subscriure el compromís d'activitat i acreditar activa disponibilitat per reincorporar-se al mercat de treball o el fet de no haver complert l'edat ordinària de jubilació.

Pel que fa a la quantia de la prestació, en tant que no s'exigeix període de carència es realitza l'apreciació de que quan no s'acrediti el període mínim de cotització per tenir dret a la prestació, la quantia de la prestació serà equivalent al 70 per cent de la base mínima de cotització en el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms o, si escau, en el règim especial de la Seguretat Social dels Treballadors del Mar.

La durada es limita a un mes, ampliable, en tot cas, fins el darrer dia del mes en que finalitzi l'estat d'alarma, en el supòsit que es prorrogui i tingui una duració superior al mes (en la normativa actual la durada de la mateixa depèn del temps cotitzat) i el temps de percepció s'entendrà com a cotitzat i no reduirà els períodes de prestació per cessament d'activitat als que el beneficiari pugui tenir dret en el futur.

Art. 22 Mesures excepcionals en relació als procediments de suspensió de contractes i reducció de jornada per causa de força major

- Es valora positivament la concreció d'una sèrie de supòsits vinculats al Covid-19 amb afectació directa per les empreses, que justifiquen un procediment de suspensió de contractes i reducció de jornada per causa de força major amb les conseqüències de l'Art.47 ET.

En concret, els supòsits són els següents:

- Suspensió o cancel·lació d'activitats.
 - Tancament temporal de locals d'afluència pública.
 - Restriccions en el transport públic i, en general, de la mobilitat de les persones i /o les mercaderies.
 - Manca de subministraments que impedeixin greument continuar amb el desenvolupament ordinari de l'activitat.
 - Situacions urgents i extraordinàries degudes al contagi de la plantilla o l'adopció de mesures d'aïllament preventiu decretats per l'autoritat sanitària, que quedin degudament acreditats.
- Les especificitats del procediment respecte a la normativa vigent són:
 - La sol·licitud de l'empresa ha d'incorporar un informe relatiu a la vinculació de la pèrdua d'activitat com a conseqüència del Covid-19.
 - S'ha de comunicar la sol·licitud als treballadors i traslladar l'informe i la documentació a la RLT. (A la normativa vigent només es requeria comunicació a la RLT)
 - Actualment l'informe de la Inspecció de Treball era preceptiu i en la nova normativa serà potestatiu per l'Autoritat Laboral.
 - S'aplicaran els terminis aquí previstos per l'emissió de la resolució de l'Autoritat Laboral i l'Informe de la Inspecció de Treball als expedients que afectin a socis treballadors de cooperatives de treball associat i societats laborals (per la resta segueixen aplicant el procediment previst al RD 42/1996, de 19 de gener).

Art. 23 Mesures excepcionals en relació als procediments de suspensió i reducció de jornada per causa econòmica, productiva, organitzativa i tècnica

S'estableixen una sèrie d'especificitats respecte al procediment de suspensió i reducció de jornada per causes econòmiques, productives, tècniques i organitzatives:

- En el supòsit d'inexistència de representació legal dels treballadors la Comissió Negociadora en el període de consultes l'integraran els sindicats més representatius i representatius del sector al que pertanyi l'empresa i, en el seu defecte, una comissió integrada per 3 treballadors de la pròpia empresa.

(Fins ara, en defecte de RLT els treballadors poden optar per qualsevol de les dues opcions anteriors sense una prioritació).

- La comissió representativa haurà de constituir-se en un termini improrrogable de 5 dies (fins ara era de 7 dies).
- El període de consultes no excedirà de 7 dies (fins ara no podia superar els 15 dies)
- L'informe de la ITSS s'evacuarà en el termini improrrogable de 7 dies (fins ara eren 15 dies) i és potestatiu (fins ara era preceptiu).
- S'aplicaran els terminis aquí previstos per l'emissió de la resolució de l'Autoritat Laboral i l'Informe de la Inspecció de Treball als expedients que afectin a socis treballadors de cooperatives de treball associat i societats laborals (per la resta segueixen aplicant el procediment previst al RD 42/1996, de 19 de gener).

Art. 24 Mesures extraordinàries en matèria de cotització en relació amb els procediments de suspensió de contractes i reducció de jornada per força major relacionats amb el Covid-19

Es preveu l'exoneració a l'empresa de l'abonament de l'aportació empresarial prevista a la Llei General de la Seguretat Social, així com de les quotes per conceptes de recaptació conjunta durant el període de suspensió de contractes o de reducció de jornada relacionats amb el Covid-19, quan l'empresa, a 29 de febrer de 2020, tingués menys de 50 treballadors en situació d'alta a la Seguretat Social. Si l'empresa tingués 50 treballadors o més, en situació d'alta a la Seguretat Social, l'exoneració de l'obligació de cotitzar arribarà a l'75% de l'aportació empresarial.

(Fins ara l'empresa estava obligada a cotitzar pels treballadors durant el període d'atur per ERTES sobre la base de cotització equivalent a la mitjana dels darrers 6 mesos d'ocupació cotitzada, per contingències comuns i per contingències per accident de treball i malaltia professional).

Aquesta exoneració de cotització no afectarà negativament al treballador donat que aquest període es considerarà com efectivament cotitzat a tots els efectes.

Art. 25 Mesures extraordinàries en matèria de protecció **de l'atur** en aplicació dels procediments referits en els articles 22 i 23.

Aquest article estableix una sèrie de mesures pels supòsits en què l'empresa decideixi la suspensió de contractes o la reducció temporal de la jornada de treball per les causes previstes en l'article 47 del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, amb base en les circumstàncies extraordinàries regulades en aquest real decret llei, el Servei Públic d'Ocupació Estatal i, en el seu cas, l'Institut Social de la Marina.

En concret, es reforça la cobertura als treballadors afectats per un ERTO, possibilitant-los que tinguin accés a la prestació contributiva **d'atur**, encara que manquin del període de cotització necessari per a tenir accés a ella i, addicionalment, que el període de la suspensió del contracte o la reducció de la jornada durant el qual estiguin percebent aquesta prestació no els computi a l'efecte de consumir els períodes màxims de percepció legalment establerts.

(En circumstàncies normals, durant un ERTO el treballador pot accedir a la prestació contributiva **d'atur** si compta amb el període de cotització necessari per a tenir accés a ella

i, a més, aquest període li computa a efecte dels períodes màxims de percepció de la prestació.)

Per últim, s'estableixen millores per l'accés a la prestació d'atur pels treballadors fixos discontinus i per aquells que fan treballs fixos i periòdics que es repeteixen en dates certes, que hagin vist suspesos els seus contractes de treball a conseqüència de l'impacte del Covid-19.

Art. 26 Limitació temporal dels efectes de la presentació extemporània de sol·licituds de prestacions **d'atur**.

Aquest article estableix la suspensió del termini de 15 dies (articles 268.2 i 276.1 del text refós de la Llei General de la Seguretat Social) de manera que la presentació de les sol·licituds d'alta inicial o represa de la prestació i el subsidi per atur realitzada fora dels terminis establerts legalment no implicarà que es redueixi la durada del dret a la prestació corresponent.

Art. 27 Mesures extraordinàries relatives a la pròrroga del subsidi **d'atur** i a la declaració anual de rendes.

Durant el període de vigència de les mesures que comportin limitació de mobilitat o que afectin als serveis públics es suspèn l'obligació dels beneficiaris d'un subsidi d'atur de presentar una sol·licitud de pròrroga al meritarse sis mesos de percepció, i s'autoritza a l'entitat gestora a prorrogar d'ofici la percepció del subsidi. Igualment, es suspèn l'obligació de presentació en el termini establert de la declaració de rendes anual dels beneficiaris del subsidi de majors de 52 anys.

Disposició addicional novena. No aplicació suspensió terminis administratius del Reial decret 463/2020.

Aquesta disposició estableix que els terminis previstos en el mateix Reial decret llei no els serà aplicable la suspensió de terminis administratius prevista en la Disposició addicional tercera del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19.

Disposició transitòria primera. Limitació a l'aplicació als expedients de regulació d'ocupació

Aquesta Disposició estableix que les particularitats establertes en els Arts. 22.2, 22.3 i 23 relatius als ERTOS no seran d'aplicació als expedients de regulació d'ocupació per a la suspensió dels contractes de treball o per a la reducció de jornada iniciats o comunicats abans de l'entrada en vigor d'aquest i basats en les causes previstes en el mateix.

Les mesures extraordinàries en matèria de protecció per atur regulades en els articles 25, 26 i 27 sí són aplicables a les persones afectades pels procediments de suspensió de contractes i reducció de jornada comunicats, autoritzats o iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret-Llei, sempre que derivin directament del COVID- 19.